

אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים

The Aggadah of Kamtza and Bar-Kamtza

(1) גיטין נה-נו.

אמר רבי יוחנן, מאי דכתיב: אשרי אדם מפחד תמיד ומקשה לכו יפול ברעה?

1. אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים,

2. אתרנגולא ותרנגולתא חרוב טור מלכא,

3. אשקא דריספק חרוב ביתר.

אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים,

דההוא גברא דרחמיה קמצא ובעל דבביה בר קמצא, עבד סעודתא,

אמר ליה לשמעיה: זיל אייתי לי קמצא, אזל אייתי ליה בר קמצא.

אתא אשכחיה דהוה יתיב, אמר ליה: מכדי ההוא גברא בעל דבבא דההוא גברא הוא, מאי בעית הכא?

קום פוק

אמר ליה: הואיל ואתאי שבקן, ויהיבנא לך דמי מה דאכילנא ושתינא, אמר ליה: לא.

אמר ליה: יהיבנא לך דמי פלגא דסעודתיך אמר ליה: לא.

אמר ליה: יהיבנא לך דמי כולה סעודתיך א"ל: לא.

נקטיה בידיה ואוקמיה ואפקיה.

אמר: הואיל והווי יתבי רבנן ולא מחו ביה, ש"מ קא ניחא להו, איזיל איכול בהו קורצא בי מלכא.

אזל אמר ליה לקיסר: מרדו בך יהודאי?

א"ל: מי יימר?

א"ל: שדר להו קורבנא, חזית אי מקרבין ליה.

אזל שדר בידיה עגלא תלתא. בהדי דקאתי שדא ביה מומא בניב שפתים, ואמרי לה בדוקין

שבעין, דוכתא דלדידן הוה מומא ולדידהו לאו מומא הוא.

סבור רבנן לקרוביה משום שלום מלכות,

אמר להו רבי זכריה בן אבקולס, יאמרו: בעלי מומין קריבין לגבי מזבח

סבור למיקטליה, דלא ליזיל ולימא,

אמר להו רבי זכריה, יאמרו: מטיל מום בקדשים יהרג

אמר רבי יוחנן:

ענוותנותו של רבי זכריה בן אבקולס, החריבה את ביתנו, ושרפה את היכלנו, והגליתנו מארצנו.

Questions:

- 1) Who is at fault here?
- 2) What is the message of the story?
- 3) If the governor didn't believe Bar-Kamtza's accusation, why would he trust him to report back honestly about the offerings?
- 4) Why were all the great sages of the time subject to the Halakhic rulings of a relatively unknown rabbi?

(2) מדרש רבה איכה פרשה ד סימן ג

מעשה שהיה באדם אחד בירושלים שעשה סעודה
 אמר לבן ביתו לך והבא לי קמצא [בר כמצא] רחמי,
 אזל ואייתי ליה בר קמצא [בר כמצורא] שנאיה,
 עאל וישב בין האורחים, עאל אשכחיה ביני אריסטייא,
 אמר לו את שנאי ואת יתיב בגו ביתאי קום פוק לך מיגו ביתאי,
 אמר לו אל תביישני ואנא יהיב לך דמי דסעודתא, אמר לו לית את מסובה,
 אמר לו אל תביישני ואנא יתיב ולית אנא אכיל ושתי, אמר לו לית את מסובה,
 אמר ליה אנא יהיב דמי כל הדין סעודתא אמר ליה קום לך,

והיה שם ר' זכריה בן אבקולס והיתה ספק בידו למחות ולא מיחה

מיד נפיק ליה אמר בנפשיה אילין מסביין יתבין בשלוותהון אנא איכול קרצהון,

מה עבד הלך אצל השלטון אמר לו
 אילין קורבנייא דאת משלח ליהודאי למקרבינהו אינון אכלין להון ומקרבין אוחרנים בחילופייהו, נזף
 ביה,
 אזל לגביה תוב אמר ליה כל אילין קורבנייא דאת משלח ליהודאי למקרבינהו אינון אכלין להון
 ומקרבין אוחרין בחילופייהו ואם לא תאמין לי שלח עמי חד איפרכו וקורבנייא ואת ידע מיד
 שאיני שקרן,

עד דאתייתא באורחא דמך איפרכו, קם הוא בליליא ועשאן כולן בעלי מומין בסתר,
 כיון שראה אותן הכהן הקריב אוחרנין תחתיהון
 אמר ההוא שליחא דמלכא למה לית את מקריב אילין קורבנייא אמר ליה למחר,
 אתא יום תליתאה ולא קרבהון,
 שלח ואמר למלכא ההוא מילתא דיהודאה קאמר קושטא קאמר
 מיד סליק למקדשה והחריבו,
 הדא דבריא אתא אמרין

**בין קמצא ובין בן קמצא חרב מקדשא...
 אמר ר' יוסי ענותנותו של ר' זכריה בן אבקולס שרפה את ההיכל**

(3) מדרש רבה איכה פרשה א סימן לג

כך היו גדולי ישראל רואין דבר עבירה והופכין פניהם ממנו,
 אמר להם הקב"ה תבא שעה ואני עושה לכם כן

(4) בבא מציעא ל:

אמר רבי יוחנן: לא חרבה ירושלים אלא על שדנו בה דין תורה.
 אלא דיני דמגיזתא לדיינו?
 אלא אימא: שהעמידו דיניהם על דין תורה,
 ולא עבדו לפנים משורת הדין.